

עשרה בטבת הוא יום הדין, אם בית המקדש יבנה באותו שנה

כתב בבית יוסף (או"ח סימן תקנ) בשם האבודרהם, שעשרה בטבת הוא משונה משאר תעניות, שאם היה חל בשבת לא היו יכולים לדחותו ליום אחר, מפני שנאמר בו (יחזקאל כד ב) 'בעצם היום הזה' כמו ביום הכפורים. וכתב הב"י ולא ידעתי מנין לו זה.

ובחת"ס (תורת משה פרשת ויקרא דרוש לז' אדר) הוסיף להקשות, שהרי עשרה בטבת לא היה רק התחלת המצור על העיר, ומאז ועד לחורבן העיר עברו שתי שנים ומחצה, וכי התחלת המצור קשה יותר מעצם החורבן, והלא תשעה באב שחל בשבת נדחה, ולמה עשרה בטבת לא היה דוחה שבת?

ותירץ בהקדם קושיא אחרת, למה בכלל קבעו תענית על מצור העיר, והלא העיר ירושלים היתה נתונה פעמים רבות במצור, ולא קבעו תענית על המצור, ומה נשתנה מצור זה, מיתר המצורים שהיו על העיר?

אלא הטעם הוא דמה שהיתה העיר במצור שתי שנים ומחצה, זו מחמת שבאותו יום שסמך מלך בבל למטה על ירושלים, כמו כן ישבו בי"ד שלמעלה ודנו אם הבית יחרב או לא, אלו מיימינים אלו משמאילים, עד שגברו המשמאילים ונחרב הבית.

והנה אין לך שנה שאין קללתה מרובה מחברתה, וכל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו נחרב בימיו, נמצא שבכל שנה ושנה מתחדש חורבן חדש, וזהו בכל פעם כשמגיע אותו יום של עשרה בטבת שהתחיל אז למעלה משפט החורבן, כמו כן בכל דור ודור יושבין בי"ד של מעלה וגוזרין החורבן של כל שנה ושנה.

וידוע דעל צרה שעברה כמו יום שמת בו אביו ואמו אין אנו מתעניין בשבת, אבל תענית חלום מותר להתענות דבשביל עונג שיש לו, שמבטל צרה העתידה לבוא עליו לא מעונה הוא, הילכך תענית תשעה באב דזהו רק על צרה שעברה לא דחו שבת, אבל תענית "טבת זהו תענית על ביטול צרה העתידה, עונג הוא והיה דוחה שבת, עכ"ד.

לאור זאת יש לנו להתעורר טובא ביום תענית זה, כי זה יום דין על בנית בית המקדש, אם הבית המקדש יבנה בשנה זו או לא.